

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Szeredán 16. Január. 1788.

Mindenféle emlékezetesebb rövid Tudósíttások.

A múlt Szombáton a' Koloniai Papi Fejedelem Hertzeg Máximilián, Vasárnap pedig Mária Kristina Fő Hertzeg-afszony és Albert Hertzeg a' magok lakások helyére indulván, Bétstől butsút vevének. Azt írják Új Palánkáról: hogy azon F. Ts és Királyi hajó, mely már fok es tendóktól fogva itt nyugszik, haszon vételre készített és már a' Duna vizének lett tethévé. Bétsben-is a' F. Monárkhának minden új-készületei ugy vagynak, hogy a' Táborhoz való indulásának se napját sem oráját

H

nem

nem tudhattuk. — A' Hadi Kántzellária és Post hivatalbéli Tisztek az indulásra talpon állanak. — Hertzeg *Liktenstáin* Károly Ur helyett, ki a' Táborhoz menni neveztetett, távól létében Feldmarfal Lájdinánt Tertzi Ur léfzen Béts-várofsá nál Komendánfa. — Némellyek azt erősitik, hogy a F. Tsáfzár az Orosz Tsáfzárénak megint 30-ezerből álló segittő Serget ígért légyen; mely különt külömb Régimentbéli 16. Pataliom gyalogsághól, 3 Pataliom Gránátérosból és 8 Régiment nehéz Lovasokból fogna állani. — *Würtembergi* *Erfőbet* Hertzeg afzfzony az Orosz Tsáfzárétól edgy oly drága *Tzobel* bundával mondatik meg-ajándékozotttnak lenni, mely 20 ezer forintokra betsültetik. — A' Fő Hertzegnek és Hertzeg-afzfzonynak honaponként a' Tsáfzári Kints-tárból 1000 arannyok vagyon. A' Meny-afzfzonyi ajándék, melyről a' F. Udvari Státus Kántzellárián edgy Végezés kézfittetett vala, mi légyen, még nem tudatik. — Bétsben 1787-ben születtettek 11.827-ten meg hóltanak 12.724-en; fel-nőtt emberek hóltanak meg 2482-en, fel-nőtt afzfzouyok 2407-en, fu gyermekek pedig 3804-en. Himlőbe hólt meg 1367 személly, edgy 's más szerentsétlen történet által pedig 31. Ezen városban a' múlt esztendőben 353 rendbéli városi ujj hazafiak erőfsittettek meg a' városi szabadsággal való élésben. Londonban születtettek tavaj 17.508-an, meg-hóltanak pedig 19.349-en. — Bétsben azt befszéllik, hogy a' Muszka Udvar Prufszfiával, Ausztriának edgyet értéfe által edgyezésre lépett, melyszerént a' Király, a' mint a' szükség fogná kívánni, 20. 40. vagy 60-ezer fegyveres népet parantsólva a' Lengyel szélekre állani olly véggel, hogy a' Tsáfzárénak segittségére minden szempillantásban kéfzék

zek lennének. — Az Artilleristák Otsakovi Frantzia Fő-igazgatója és más itten lévő Frantzia tisztek olly parantsolatot vettek a' magok Udvaroktól, hogy innen el-takarodjanak; mely nagy jele annak, hogy a' Frantzia Udvar a' Muszka Frigytől nem idegen. — Bétsben azt beszélik, és némely közönséges Levelekben-is olvashatni, hogy ama fok proba-követ ki-állott nagy vitéz Fő-igazgató Vezér *Laudon* edgy második F. Ts. és K. Tábornak, a' Török ellen Fő-igazgatójává rendeltetett; ki azt nyerte légyen-ki a' Monárkhától, hogy a' hól a' szükség és jó-alkalmatosság kivánná ott az ellenséggel minden kéfedelmes másoknak való jelentése nélkül szemben szállhasson, és a' mi jobb azt tselekedhesse. Ezt eddig bizonyosnak állítják; de hogy ezen második Tábor a' Muszka-fergekkel öszve-foglalható légyen, és a' meg-nevezett Fő-Vezér alatt Bukovinából szálljon-bé Moldovába, edgyütt a' Muszka fergekkel, a' még nem egézfizen bizonyos. — A' Státus Kantzelláriusnak Fia Feldmarfál-lájdinánt *Kaunitz* fogja a' Morva és Tseh-országból a' Magyarországi Táborhoz rendeltetett *Tsászár, Lásci, Laudon* és *Pallavitcini* Sergeinek első Bataliomjait igazgatni. — A' Bétsi Mészárosok a' napokban a' kegyelmes Monárkha eleibe menvén azon instálják vala, hogy engedne nékik Magyar-orzágról ökröket hajtani; mert külömben minden orán hús-nélkül maradnának a' Bétsiek, nem lévén mit vágni. Mit felele erre a' bölts JOSEF? Az én népeim az ellenség' határ-szélein éjjel nappal fegyverben vagynak, és valamint másoknak, ugy a' Bétsieknek-is békefségeket örzik, hogy ezek hát húst ehessenek illő és szükséges, egyenek a' Bétsiek Galuskát, Gombotzot. A' mi Várofsainkban és Helységekinkben mihelyt nem a'

szokott bővség-szerént vagyon az eledelre rendeltett dólgek' árra, mindgyárt szükséget kiáltunk, holt nálunk bővség vagyon moston-is fok idegen Birodalambéliekhez képest. Miolta a' Muszka a' Fekete tengeren az Ásiai gabonával kereskedőknek uttyát el-állotta és ezek Konstantinápolyba gabonát nem vihetnek, sokkal nagyobb drágaság vagyon itten, mint nálunk; Molduvát és Oláh-országot pedig az itten táborozó Törökök csak nem egészen ki-urestették; minden gabonát az itten építetett Tárházokba takarítván. — A' Konstantinápolyból közelebb érkezett Levelek-szerént -beteg a' Sultán! érzi a' fok bádgyat gyönyörűségnek terhes következeit; noha maga-is az Europai böltsebb Fejedelmeknek szokása-szerént jelen kíván vala lenni a' maga Táboránál minden Török Tsászároknak szokások ellen. — Bizonyosnak etőstik, hogy *Bányalukánál* 10-ezer és *Travniknál* 30-ezerből álló Török sereglett legyen őszve; melyre nézve a' mi ezer szunyadhatatlan szemű Vezéreink éjjel nappal szorgalmatos vigyázattal vagynak. — A' Törökről azt jegyzték-meg, hogy az Ánglus a' szemét bé-kötötte, a' Frantzia vezetgette, és a' fedelet JOSEF oldatta-le szemeiről; a' midőn már most csak fő-tsovállással jelenti, mitsoda szüros tövifsek közé vezetettet, a' honnan lehetetlen lészén magát sérelem-nélkül meg-szabadítani. — A' Zemlin és Pétervárad körül fekvő Sergek szüntelenül-való mozgásban vagynak, és majd erre, majd amarra mozdúlnak; mely mozgásnak okát senki nem tudja. — Edgy Belgrádból botsuzatlanul hozzánk jött Görög azt beszéli, hogy Belgrádnak Bátyái és várfokai a' leg-nagyobb töltött ágyukkal vagynak meg-rakva, és a' nép csak arra figyelmez, mikor kiáltja a' kapun vigyázó Jan

tsár:

tsár: A' kapunál van *Hannibál*. A' Belgrádi éjjeli lármáktól máig-is tsak alig alhatnak a' szomszéd *Zemliniek*, és a' *Kapitolium* várát meg-vett ludokkal éjjeli lármával kívánnják Belgrádot meg-oltalmazni. — Noha a' *Mufzka-fergekről* a' vala a' hir, hogy mind közönségesen téli szállásra szállottanak volna azokon kívül, mellyek a' *Kubán* vizén által mentenek vala; de az ujjabb hirck-szerént, a' Fő Vezér *Románzov* alatt lévő Táborhoz ellenkező parantsolat érkezett; mely-szerént annak edgy minden orán esendő tsatára kelletik készen-állani. — A' *Divány*-is tellyes igyekezettel azon mondatik szorgalmatoskodni; hogy *Mártzius*nak elejére egész *Birodalma* alatt lévő Táborait tökéletes számra szaporítsa, és minden *Bafsái* olly rendelést vettének, hogy egészsz erejekkel ezen időre a' Tábornál jelenyenek-meg. Minden *Europai* és *Ásiai* *Sergek* mozgásban vagynak, és a' tsatára nagy ígéretek alatt ösztönöztetnek.

Mint a' *Bánátusból Oravitzából* tudósítatunk, itten még a' hegyeken lakó dúrva emberek között-is nyilvánóságos jelei tapasztaltatnak a' *Türedelemnek*. Az ide való *O-hiü Pap Pópavikh Péter* a' *Görögöktől* és *Katholikusoktól* közönségesen betsültetik, mint-hogy némely *Németül* értő *Görögökkel* és *Oláhokkal* gyakran meg-jelenik egész betsüllettel a' *Katholikusoknak* Isteni-tiszteleteiken. Ezen követésre méltó tselekedetre magának a' *T. Püspök Urnak* példája által még jobban fel-serkentenek ezen *Keresztények*, ki *Versetz*ből ide meg-érkezhvén a' *Katholikusok* templomában az imádságon és a' *Sz. tanittáson* meg-jelenék. A' meg-nevezett helységben az *O-hiü Görög-vallásu* gyermekek és ifjak ingyen tanittatnak, és a' *szegények* jövedelmeikben részt vésznek.

Itt nem ujjság, ha ez vagy amaz Német, O-l
 Görög szomszédját, vagy ez az elsőt meg, halva a'
 mető helyre késéri: közelebbről történt hogy ed
 Oláh meg-holt szegény Német szomszédjának tem
 téfin előll a' szokott keresztet vitte, érette másokk
 edgyütt könyörgött és az utolsó Requiemet a' N
 metekkel monta-el számára. — Nem lehet eléggé l
 irni, a' Német-irok egyenlő akarattal miképpen m
 gasztallyák a' Magyar Méltóságoknak Királyok me
 lett való hívségeket: edgyik ezek között a' köve
 kezendő szókkal hirdeti azoknak ditséreteket az
 gész Német-közönség előtt: „ A' Magyar Méltós
 gok, így szól ez, a' Király és Császár mellett v
 ló hiv szolgálatyokat, annak egész nagysága-szeré
 kezdik mutatni. Örvidenek, hogy annak para
 tsolatait kézfségek által meg-előzni alkalmatóság
 vagyon. Bóldog az ilyen Ország, melynek Nagygy
 ilyen kézfsék annak oltalmazására a' magok tehets
 geket fel-áldozni. 's a' többi. — Minthogy a' l
 Monárkha a' Lárvas és tserélt öltezetű Fársángi m
 iattságokat kegyelmesen meg-engedte, hogy minde
 ezzel való vízfza-élések el-távoztathatsanak, a' B
 dai F. H. Tanáts által erről igen szép rendelése
 hirdettetenek-ki; mellyek-szerént Budán tsak az O
 fág-házabéli Bálba lehet Maskarába meg-jelenni
 és femmi különös mulató helyeken nem. — Minde
 némü segyvernek bé-vitele keményen tiltatik. Ser
 kinek Ördög, Szerzetes, vagy más ijesztő vagy id
 nem illő köntösben meg-jelenni szabad nem lésze
 's t. — A' Mező-Hegyesi F. Ts. és K. Ménesne
 és Gujának Fő Adminisztrátora Májor Tsekonits U
 az ő Felsége számára hámos Iovak' és jármos bar
 mok vásárlása véget a' Magyar Hazának nagyob
 részét

rétzét fel-járván, azt mondják, hogy Mező Vásár-
bellyen 4000 darabb marhát vásárlott, és két itten
lakó ado fizető Polgárnak u. m. *Kaszapnak* és *Deső-
nek* 28-ezer forintal tartozik F. Urunk rovására.
Hól van az az idegen Országi közönséges Polgár ki
az ő Királynának 28 ezer forint-árra marhát adhas-
son ugy hogy magának-is elég maradhasson. Az il-
lyen Hazánk Polgárjai nagy dítséretre méltok. —
A' Székely Régimenteknél Erdélyben igen nagy
Tifztségbéli változások és elébb mozdittások estenek,
és mind eddig sáros tavaszi idők jártanak.

Pruszszia. Hogy mind az Országot terhelő
szegények' száma meg-kevesedjék, mind pedig a'
fegyver alatt meg-öszültt 's szolgálatra erőtlen *Márs*
fiai örökös kenyeret nyerhefsenek magoknak, a' Ki-
rály 100-ezer tallért rendelvén az erőtlen katonák
számára, olly rendelést teve, hogy minden Polgári
társaságbéli Tifztviselők, kiknek esztendei fizetések
500 forintoknál több, minden esztendőben ezen
summához bizonyos *pro-centot* adván, ki-ki az illy
erőtlen katonák között honaponként harmadfél tal-
lért kapván, a' maga születése helyére igazittasék
lakni, hól ha kolduláshoz kezdene el-fogattasék és
meg-büntettesék. A' Hollandiából visszsa érkezet
fergek a' magok meg-érkezések után 8 napokig nyug-
vának és az alatt az idő alatt Tábori 'foldot vevé-
nek. Minden Hollandiában járt Régimentnek főbb
Tifztyei a' Királytól az ugy nevezett *Pour le Merite*
Rendel meg-ajándékoztatának. Azok a' Hollandiából
vissza-jövő utban lévő Pruszszus fergek pedig,
mellyek még meg-nem érkeztenek, a' *Lippstadt*ből
Dec. 29-dikén költ tudositások-szerént, a' *Ravensz-
bergi* Grófságban és a' *Mindeni* Hertzegségben meg-

állittattanak, és visszafatérő parantsolatot vettek; mivel a' Hóllandiai le-tsendefedett zenebonának némely Hazafiak szívében nagyon meg-fogant gyökerei még egészfzen ki-nem irtodván, némely helyeken újra kezdenek elevenedni. — Bétsben a' fél-lábbal küszöbeinkre lépett háboruról mélységes halgatásban vagynak, mivel mindenek nagy titokban tartatnak; azonban nem kételkednek benne, hogy minden órán Hannibál 45-ezered magával a' Belgrádi kapukon fogna kotzogatni. A' mondatik ugyan, hogy 20-ezer Jantsárok utban vólnának Belgrádnak oltalmára; de ezt a' meszfze látó Hannibál észre vévén, Belgrádon alól a' Duna mellé 24-ezered magával állott, hogy ezen szándéknak gátot vetessen. A' Lengyeleknek bizonyos lépéseikből, és a' Török Vezéreknek azon rendeléseikből, mely-szerént a' magok sergeiknek keményen parantsolják, hogy a' Lengyel széleken semmi ellenséges indulatot mutatni meg-ne próbálják, némely Levelek igen roszsz ítéletet huznak ki; de ezekről bizonyofobb tudósítást várunk. — Páris és Pétervára között edgy szinte tökéletességre ment edgy-mást védelmező frigről kezdettenek beszélni a' titkokat vadászó Politikusok; mely ha igaz talál lenni, tsak alig ha meg-tsalattatnak azok a' Prokátorok, kik Europa Protokholumából ugy nézik vála-ki, hogy a' Töröknek fok Törvényes Táblán folyva a' Pere, és így tsak alig há a' Kotzi 3 ló-farkai Ánglus modira nem nyíratnak.